

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2009. évi szeptember hó 1. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a testi sértés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlottás társa** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 10.B.154/2008/28. számú ítéletét a bűnügyi költség vonatkozásában akként változtatja meg, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült 570.576 (ötszázhetvenezer-ötszázhetvenhat) forint bűnügyi költségből a vádlottak egyetemlegesen kötelesek megfizetni 145.626 (egyszáznegyvenötezer-hatszázhuszonhat) forint bűnügyi költséget, II.rendű vádlott külön köteles megfizetni 137.610 (egyszázharminchétezer-hatszázöt) forintot, míg 182.130 (egyszáznyolcvankettőezer-egyszázharminc) forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az I.r. vádlott által a 2008. november 26. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban eltöltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe továbbmenően beszámítja.

Kötelezi a vádlottakat, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a másodfokú eljárás során felmerült 50.437 (ötvenezer-négyszázharminché) forint bűnügyi költséget az államnak, míg 15.000 (tizenötezer) forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság 10.B.154/2008/28. számú, 2008. november 26. napján kelt ítéletével I.rendű vádlottat életveszélyt okozó testi sértés büntetnének kísérlete és kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt halmazati büntetésül mint többszörös visszaesőt 4 év 6 hónap fegyházra, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A II.rendű vádlottat kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt 1 év börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy I.rendű vádlottfeltételes szabadságra nem bocsátható. A vádlottak által előzetes fogvatartásban eltöltött időt a szabadságvesztésbe beszámította, a II.r. vádlott szülői felügyeleti jogát Ádám nevű gyermeke vonatkozásában megszüntette, egyetemlegesen, illetve megosztva kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére, illetve megállapította, hogy a hatályon kívül helyezés folytán a bűnügyi költség egy része az állam terhén marad.

A megyei bíróság ítélete ellen az ügyész az I.r. vádlott terhére, a büntetés súlyosítása végett fellebbezett, az I.r. vádlott és védője a kiskorú veszélyeztetésének vádja alóli felmentésért, egyebekben a büntetés enyhítéséért jelentettek be fellebbezést, a II.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítéséért fellebbezett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában bizonyítás elrendelését, a sértett ismételt pszichológus szakértői vizsgálatát indítványozta figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárásba bevont szakértő az igazságügyi szakértők jegyzékében nem szerepel. A bizonyítási eljárás lefolytatása után az ügyész a fellebbezést fenntartva, a tényállás kisebb körű kiegészítése mellett az I.r. vádlottal szemben kiszabott büntetés súlyosítására, míg a II.r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezéseket a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak.

A vád és a védelem által bejelentett jogorvoslati kérelmek alapján eljárva az ítélőtábla a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást felülbírált. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomórészt a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást, a hatályon kívül helyező végzésben előírtakat teljesítette, a tényállást felderítette, a bizonyítékokat beszerezte és értékelte, indokolási kötelezettségének is mindenben eleget tett.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor H. E. pszichológust szakértőként rendelte ki, és az általa készített véleményt szakvéleményként értékelte és bizonyítékként használta fel. A Be.102.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, illetőleg szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot, szakértői intézményt, vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt rendelhet ki szakértőként. Ettől eltérni csak akkor lehet, ha ilyen szakértő kirendelése nem lehetséges. A szakértői névjegyzékben több pszichológus

is szerepel, akik a Dél-Dunántúlon, Pécsen, illetve Kaposváron látnak el szakértői tevékenységet. Nincs akadálya tehát a névjegyzékben szereplő szakértő kirendelésének. Így annak ellenére, hogy a pszichológus által készített szakértői vélemény szakmai szempontok alapján nem kifogásolható, az általa készített vélemény azért nem fogadható el, mert készítője nem szerepel a szakértői névjegyzékben, így szakértőnek sem tekinthető, szakvélemény adására sem jogosult.

Mindezekre tekintettel a H. E. által készített vélemény a Be.78.§ (4) bekezdése alapján csupán okirati bizonyítékként értékelhető. Ennek az eljárási szabálysértésnek a kiküszöbölése végett a másodfokú bíróság bizonyítást rendelt el, és új szakértői véleményt szerzett be. A L. M. által készített szakvélemény már megfelel az eljárási szabályoknak, e szakértői vélemény tartalmazza a sértett pszichológiai státusát.

A megállapított tényállást a másodfokú bíróság a beszerzett szakértői vélemény, illetve iratok tartalma alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az alábbiak szerint pontosítja.

A gyermekkorú sértett lakó- és életkörülményei negatív hatással voltak értelmi fejlődésére, a rendkívül igénytelen lakókörnyezet, a gyakori költözés, az ezekből adódó hátrányok csökkentették a kiskorú intellektuális kibontakozásának lehetőségét, a II.r. vádlott nem megfelelő szülői magatartása, viszonyulásmódja érzelmi károsodást eredményezett, amely közvetve hatással volt a sértett értelmi fejlődésére. A cselekmény elkövetésének időpontjában a sértett intellektuális nívója elmaradt az életkorának megfelelően elvárható szinttől, mely tényező elsősorban a gyermek édesanyjának, a II.r. vádlottnak a mulasztásával hozható összefüggésbe (L. M. pszichológus szakértő Pécsi Ítéltábla Bf.I.60/2009/5. szám).

Mellőzi a másodfokú bíróság az ítélet 5. oldalának 4. bekezdésében írtakból azt, hogy az I.r. vádlott egy teljes napig bilin ülésre kényszerítette a gyermeket. Helyette a másodfokú bíróság megállapítja, hogy az I.r. vádlott *hosszabb időn keresztül* kényszerítette erre a gyermekkorú sértettet.

A fenti kiegészítéssel és pontosítással a tényállás már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a tényállást az élet és testi épség elleni cselekmény elkövetése kapcsán az I.r. vádlott beismerő vallomása, illetve az egyéb rendelkezésre álló bizonyítékok alapján állapította meg. A vádlottak bűnösségüket csupán a kiskorú veszélyeztetésének büntetőben tagadták. E körben az elsőfokú bíróság a vádlottak tagadásával szemben a kihallgatott tanúk vallomása, a szakértői vélemények, valamint az okirati bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást, részletes és meggyőző indokát adva annak, hogy a vádlottak védekezését miért nem fogadta el.

Azt a vádlottak sem tagadták, hogy a vádbeli időszakban több alkalommal költöztek. A család sorsát figyelemmel kísérő szociális munkások tanúvallomása alapján az is megállapítható, hogy egyre rosszabb körülmények közé kerültek, végül olyan helyen laktak, ahol nem tudták biztosítani a gyak. sértett korának megfelelő, minimálisan elvárható életkörülményeket. Az elsőfokú bíróság e körben is minden rendelkezésre álló bizonyítékot beszerzett és körültekintően értékelt.

A helyesen megállapított tényállás alapján, melyet sem a vád, sem a védelem nem támadott, az elsőfokú bíróság megalapozottan vont következtetést a vádlottak bűnösségére, és az elkövetett cselekményeket is az anyagi jogszabályoknak megfelelően minősítette.

Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint I.rendű vádlottat is - mint a sértett édesanyjával élettársi kapcsolatban élő személyt - a gyermekkorú sértett nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személynek kell tekinteni, aki a Btk.191.§ (1) bekezdése értelmében a kiskorú veszélyeztetése büntettének alanya lehet. Ez a törvényben meghatározott háromirányú kötelezettség az élettársat is terheli anélkül, hogy erre kifejezett jogi előírás lenne. Ezt a jogértelmezést tartalmilag a 2005. évi XCI. törvény 4.§-ával módosított Btk.195.§-ának (5) bekezdése törvényi erőre is emelte. A 2005. szeptember 1-jétől hatályos (5) bekezdés szerint ugyanis az (1) bekezdés alkalmazásában a kiskorú gondozására, nevelésére, felügyeletére köteles személynek kell tekinteni a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát.

Amint arra az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen kitért, a vádlottak azzal is megvalósították a kiskorú veszélyeztetésének büntettét, hogy gondozásának, testi szükségleteinek alapvető kielégítésére irányuló kötelezettségüket elmulasztották. Az állandó költözéssel, nem megfelelő lakóhelyen tartózkodással nem biztosították a normális életkörülményeket, a fekvőhelyet, a kellő hőmérsékletű lakóhelyet és nem gondoskodtak a gyermekkorú sértett személyi higiéniájáról sem. Ezen túlmenően azzal, hogy az I.r. vádlott bántalmazását követően nem vitték azonnal orvoshoz, csak hosszabb idő eltelte után értesítették a mentőket, ugyancsak megszegték gondozási kötelezettségüket.

Az I.r. vádlott a sértett bántalmazásával önmagában is megvalósította a kiskorú veszélyeztetésének büntettét, hiszen halmazatban kell megállapítani e bűncselekményt a kiskorú gyermek sérelmére elkövetett súlyos testi sértés büntettével (BH 1983/47. és 1983/220. számú eseti döntések.)

Nem foghat helyt az I. és II.r. vádlottak védőinek azon érvelése, hogy az I.r. vádlott ellen kiadott elfogatóparancsok, a menekülése volt az az élethelyzet, amely miatt a kiskorú gyermek számára nem tudták a megfelelő életkörülményeket biztosítani. Ennek az élethelyzetnek a fenntartása éppen a vádlottak terhére róható fel, hiszen semmi nem kényszerítette őket arra, hogy az I.r. vádlott bujkálása során a gyermekkorú sértettet is magukkal vigyék. A családgondozó szolgálat - megismerve

a vádlottak helyzetét - a II.r. vádlottnak fel is ajánlotta, hogy költözzön átmeneti otthonba, ezt a segítséget azonban ő elutasította.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel, és mindkét vádlott esetében a súlyuknak megfelelően értékelte. Így a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések mindenben megfelelnek a Btk.37.§-ában meghatározott céloknak. Erre figyelemmel a büntetés enyhítésére egyik vádlott esetében sem látott lehetőséget a másodfokú bíróság.

A szakértői vélemény beszerzésével, illetve a szabálytalanul kirendelt szakértő részére megállapított költségekkel kapcsolatosan azonban szükségessé vált az elsőfokú bíróság által megállapított bűnügyi költségek felülvizsgálata. A megismételt eljárás során H. E. pszichológus által készített szakvélemények - sem a gyermekkorú sértett, sem az igazságügyi elmeszakértői vélemény kiegészítésének része vonatkozásában - csupán okirati bizonyítéknak tekinthetők, így e szakvélemények készítésével kapcsolatos költség sem terhelheti a vádlottakat. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a bűnügyi költségekre vonatkozó részében megváltoztatta, és a vádlottakat egyetemlegesen terhelő bűnügyi költségből 39.900 forint, illetve a II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költségből 34.230 forint vonatkozásában megállapította, hogy az az állam terhén marad.

A fentiek szerint a fellebbviteli bíróság a megyei bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélőtábla az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetésbe az elsőfokú határozat kihirdetésétől a másodfokú ítélet meghozataláig eltelt időt a Btk.99.§ (1) bekezdése alapján továbbmenően beszámította.

Kötelezte a vádlottakat a Be.381.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárás során felmerült szakértői díj megfizetésére. A másodfokú eljárás során felmerült védői díj is az állam terhén marad a hatályon kívül helyezésre figyelemmel.

P é c s, 2009. szeptember 1.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 10.B.154/2008/28. számú ítélete a Pécsi Ítélőtábla Bf.I.60/2009/12. számú ítéletében írt változtatásokkal 2009. szeptember 1. napján jogerőre emelkedett, és a II.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés kivételével végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke